

Antwoord van minister van Onderwijs Ben Weyts - 11 december 2023

Geachte,

Als ouder wil u terecht het allerbeste voor uw kinderen. Ik heb dan ook zeker begrip voor uw bezorgdheid over de behandeling van intieme onderwerpen in de klas, zoals seksuele voorlichting.

Misschien moet ik wel verduidelijken dat het in ons systeem de school is die de meeste keuzes maakt. We hebben namelijk (zoals voorzien in de Grondwet) een zeer grote vrijheid van onderwijs. De overheid legt enkel de minimumdoelen vast: de dingen die alle leerlingen minstens moeten kennen. U vindt deze op [deze website](#).

Het is vervolgens de school die bepaalt hoe een en ander wordt aangeleerd. Zij kunnen zelf beslissen in welke lessen men de onderwijsdoelen aan bod laat komen, met welk materiaal men aan de slag gaat, welke leerlijnen ze volgen en met wie men daarvoor eventueel samenwerkt. Er zijn verschillende sectororganisaties die materiaal ter beschikking stellen. Zo is er inderdaad Sensoa die specifiek rond dit thema werkt. De aanbevelingen van Sensoa zijn evenwel niet bindend of verplicht, scholen zijn steeds vrij om deze te gebruiken, aan te passen of naast zich neer te leggen. Het zijn uiteindelijk de leerkrachten die deze lessen zelf invullen volgens de visie van de school.

Dit betekent ook dat u rechtstreeks in dialoog kan gaan met de mensen die deze keuzes maken. Het is geen minister of ambtenaar in Brussel die bijvoorbeeld kiest voor een bepaald handboek of lessenpakket. U kan – als u dat wenst – in overleg gaan met de school van uw kinderen om bepaalde gevoeligheden te signaleren of bepaalde keuzes ter discussie te stellen. Ervaring leert dat een goed gesprek veel misverstanden kan voorkomen of oplossen. Scholen staan doorgaans open voor constructieve feedback en inspraak van ouders die alleen maar het beste willen voor hun kinderen. Leerkrachten willen in de regel verschillende visies aan bod laten komen, zonder één visie op te leggen aan de leerlingen.

Ouders zijn natuurlijk de belangrijkste opvoeders van hun kinderen en hebben uiteraard het recht om hun eigen waarden en normen door te geven. Ik raad ouders dus echt aan om in dialoog te gaan met de school over gevoelige onderwerpen.

Ik hoop u met deze informatie van dienst te kunnen zijn.

Met vriendelijke groeten,

Jonas De Smedt

Raadgever Onderwijs

Kabinet minister Ben Weyts

Viceminister-president van de Vlaamse Regering

Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Koolstraat 35, 1000 Brussel

Antwoord van Actiecomité OpenBriefSeksueleOpvoeding

18 december 2024

Geachte minister van Onderwijs Ben Weyts,
Beste heer J. De Smedt,

Dank u wel voor uw antwoord! We zijn goed op de hoogte van het Vlaamse onderwijs, van de eindtermen en de onderwijsdoelen. We verwijzen ernaar in onze Open brief. *'Seksuele opvoeding behoort in Vlaanderen tot de verplichte leeropdrachten binnen het onderwijs en de invulling ervan verloopt nu volgens de eindtermen bepaald door de overheid. Deze eindtermen zijn minimaal en kunnen dus volgens de specifieke levensbeschouwing van de school ingevuld worden.'*

U schrijft dat de scholen zelf kunnen kiezen met welk materiaal ze aan de slag gaan. Daar wringt het schoentje. Welk lesmateriaal is er voor handen? Sensoa heeft nu het monopolie. Wat bedoelt u met *'verschillende sectororganisaties stellen materiaal ter beschikking'*? De verschillende bestaande organisaties die werken rond seksualiteit werken samen met Sensoa, zoals Pimento, Grenswijs, WATWAT, ... Zij staan voor dezelfde ideologie. Sensoa en aanverwante sectororganisaties, zijn volgens ons de enige organisatie in Vlaanderen die dat doen met subsidies van de overheid, zij krijgen het monopolie. Dus er is eigenlijk geen keuze in lesmateriaal. Of vergissen we ons?

Ofwel heeft Sensoa en aanverwante organisaties het monopolie en stellen ze zich neutraal op conform de Belgische grondwet (artikel 24 : *De gemeenschap richt neutraal onderwijs in. 'De neutraliteit houdt onder meer in eerbied voor de filosofische, ideologische of godsdienstige opvattingen van de ouders en van de leerlingen.'*). **Ofwel worden er andere organisaties gesubsidieerd die in lespakketten voorzien en die voldoen aan de eindtermen maar geschreven worden vanuit een andere filosofische of godsdienstige of ideologische insteek.** Dan is er echt vrijheid van onderwijs. Tot nu toe moeten deze organisaties het doen met vrijwilligers. Dat is unfair en niet langer houdbaar.

We merken dat er nood is aan goede lesprogramma's die aangepast zijn aan de hedendaagse problemen, bijvoorbeeld het plaatsvinden van grensoverschrijdende sexting op scholen. We geloven niet dat dit opgelost zal worden door een organisatie die zelf consensuele sexting aanprijst onder de 16 jaar terwijl het wettelijk verboden is. Er zijn andere organisaties nodig die een alternatief kunnen aanbieden. Deze programma's maken is tijdrovend en daarom vragen we steun van de overheid voor de organisaties of de leerkrachten die deze missie uitvoeren.

U schrijft 'Het is geen minister of ambtenaar in Brussel die bijvoorbeeld kiest voor een bepaald handboek of lessenpakket.' Het zijn wel de ministers die bepalen welke organisaties gesubsidieerd worden voor het maken van deze lespakketten en dus bepalen zij wat er voor handen is. Sensoa heeft 34 fulltimers in dienst en 102 vrijwilligers. De overheidssubsidie bedraagt € 3 571 422 ([Bron>>>](#))! Kan er ook ondersteuning gegeven worden aan organisaties of aan leerkrachten en vrijwilligers die willen werken aan lespakketten met een andere insteek?

Voor ons is het nog steeds niet duidelijk wat u bedoelt met het citaat in de Standaard van 6 september 2023 waar Sensoa aan beide ministers meer ondersteuning vraagt: ***‘Weyts zegt dat leerkrachten op ondersteuning kunnen rekenen, zodat seksualiteit ook in de meest diverse klassen bespreekbaar wordt’.*** Op welke ondersteuning kunnen leerkrachten rekenen voor klassen die een ***‘andere cultuurgevoeligheid’*** rond seksualiteit hebben? Hierbij gebruiken we dezelfde terminologie van Grielens van het CLB uit de Standaard: *‘In scholen met een diverse leerlingenpopulatie merken we steeds meer schroom bij leerkrachten om seksuele voorlichting te geven.’ ‘Leerkrachten worden onzekerder, omdat ouders laten blijken dat ze het niet fijn vinden dat hun kinderen met seksuele voorlichting geconfronteerd worden. De cultuurgevoeligheid rond seksualiteit leidt ertoe dat leerkrachten minder open durven te praten over seksualiteit.’* Inderdaad, de lespakketten van Sensoa houden geen rekening met de verschillende opvattingen van de ouders. Men wil wel praten over seksualiteit maar op een andere manier. Er is een alternatief nodig. We vinden het verschil tussen liefde en lust niet beschreven in de Sensoa-programma’s, het verschil tussen de belevenis van seks bij een jongen en een meisje, kennis en respect voor eigen vruchtbaarheid ... elementaire zaken om tot een respectvolle integrale relatie te komen, ontbreken. Het gaat over seksuele rechten, technieken, wederzijdse goedkeuring, veilig vrijen, seksuele carrière. De essentie wordt niet aangekaart. Als men deze thema’s wel aankaart, zal grensoverschrijdende sexting en seksualiteit vanzelfsprekend minder voorkomen.

‘Leerkrachten willen in de regel verschillende visies aan bod laten komen, zonder één visie op te leggen aan de leerlingen.’ We denken niet dat alle leerkrachten dat willen. We denken ook niet dat de ouders dat willen. We weten dat Sensoa deze didactiek gebruikt. Deze aanpak komt duidelijk aan bod in het lespakket ‘Tussen de lakens’ voor anderstaligen. Dat is een manier om hun eigen ideologie te introduceren en de andere overtuigingen ook tevreden te stellen. Kinderen, tieners moeten niet overdonderd worden met verschillende visies. Ze zijn nog niet volwassen en erg beïnvloedbaar. Ze kunnen nog niet hun eigen opinie vormen. Mag een school nog vrij kiezen met welke visie ze deze eindtermen wil invullen en dit met de nodige ondersteuning?

We raden de ouders inderdaad aan om rechtstreeks in dialoog te gaan met de school, directie en leerkracht. Dat lukt soms. Maar als de school Sensoa blijft uitnodigen omdat er geen alternatieven zijn, dan is het gesprek vlug beëindigd. Dit hebben we onlangs nog ondervonden toen we spraken met de directie van een middelbare school.

Hierbij willen we onze vraag herhalen uit de Open Brief: **Aan minister van Onderwijs Ben Weyts vragen we dat ook leerkrachten en vrijwilligers van andere organisaties, die leerplannen opstellen volgens de eindtermen van de overheid, op ondersteuning kunnen rekenen, zodat seksualiteit in de meest diverse klassen bespreekbaar wordt.** We hopen dat die belofte niet enkel voor Sensoa is, maar voor alle organisaties met dezelfde missie, zodat de vrijheid van onderwijs bewaard blijft.

We zien uit naar uw antwoord en willen samen met u overleggen hoe we een nieuw alternatief kunnen oprichten die aan alle eindtermen voldoet.

Met vriendelijke groeten
Namen Actiecomité Open Brief Seksuele Opvoeding